

Daňové a poplatkové úlevy související se zdravotním postižením

Skutečnost, že je občan zdravotně postižený, zohledňují i předpisy o daních a poplatcích. Jde zejména o zákon č. 586/1992 Sb., o dani příjmů ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích a příloha k němu, zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů.

Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníky této daně jsou fyzické osoby, tj. jednotliví občané. Pokud jde o zvýhodnění osob se zdravotním postižením, týká se případu, kdy poplatník má podle § 35c nárok na **daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti** ve výši 6 000 Kč ročně. Jedná-li se o dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se na ně částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek, tedy 12 000 Kč. Maximální výše daňového bonusu 30 000 Kč v případě více dětí však zůstává zachována.

Další zvýhodnění osob se zdravotním postižením přináší nepřímě zavedení **společného zdanění manželů** podle § 13a. Tento institut může v případě, že příjmy manželů jsou rozdílné, ušetřit zajímavou částku, jejíž velikost stoupá v závislosti na výši rozdílu.

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou MF ČR č. 12/1993 Sb. Podle § 9 zák. 338/1992 Sb. jsou od daně ze staveb osvobozeny:

- obytné domy ve vlastnictví fyzických osob, které pobírají dávky sociální péče na základě zákona o sociální potřebnosti a jsou držiteli průkazů ZTP a ZTP/P, a to v rozsahu, v jakém slouží k jejich trvalému bydlení,
- stavby pro individuální rekreaci ve vlastnictví fyzických osob, které pobírají dávky sociální péče na základě zákona o sociální potřebnosti a jsou držiteli průkazu ZTP, a stavby pro individuální rekreaci ve vlastnictví držitelů průkazu ZTP/P.

Daň z přidané hodnoty

Zákon o dani z přidané hodnoty č. 235/2004 Sb. je jedním z nejvýznamnějších zákonů zohledňujících zdravotní postižení. Umožňuje nejen vrácení DPH při nákupu osobních vozidel (podrobněji viz dále), ale jeho význam spočívá zejména v tom, že velká většina pomůcek pro občany se zdravotním postižením je zařazena do skupin se sníženou daňovou sazbou, což podstatně zvyšuje jejich dostupnost. Významné je i to, že služby sociální péče, výchova a vzdělávání a zdravotnické služby a zboží jsou od daně osvobozeny úplně.

§ 85

Vracení daně osobám se zdravotním postižením

(1) Osoba se zdravotním postižením má nárok na vrácení zaplacené daně u osobního automobilu zakoupeného v tuzemsku, a to i formou finančního pronájmu. Při nákupu osobního automobilu formou finančního pronájmu nevzniká nárok na vrácení daně z přírážky leasingové společnosti.

(2) Pro účely tohoto ustanovení se osobou se zdravotním postižením rozumí fyzická osoba, které byl rozhodnutím příslušného úřadu přiznán příspěvek na zakoupení osobního automobilu.

(3) Daň se vrací osobě se zdravotním postižením za jeden osobní automobil nakoupený v tuzemsku v období 5 let, nejvýše však do výše 100 000 Kč.

(4) Nárok na vrácení zaplacené daně podle odstavce 3 může osoba se zdravotním postižením uplatnit nejdříve

a) za kalendářní měsíc, ve kterém byl osobní automobil zakoupen, nebo

b) při ukončení finančního pronájmu a převodu vlastnického práva na nájemce, pokud byl osobní automobil nakoupen formou finančního pronájmu.

(5) Při zakoupení ojetého osobního automobilu může osoba se zdravotním postižením uplatnit nárok na vrácení daně vypočtené ze základu daně podle § 90. V tomto případě je povinen uvést daň na daňovém dokladu i obchodník při uplatnění zvláštního režimu podle § 90.

(6) Nárok na vrácení zaplacené daně může osoba se zdravotním postižením uplatnit nejpozději do 6 kalendářních měsíců od konce kalendářního měsíce, ve kterém se zdanitelné plnění uskutečnilo, a v případě nakoupeného osobního automobilu formou finančního pronájmu nejpozději do 6 měsíců od konce kalendářního měsíce, ve kterém bylo převedeno vlastnické právo na nájemce.

(7) Osoba se zdravotním postižením, která má nárok na vrácení zaplacené daně podle odstavců 1 a 2, může uplatnit tento nárok podáním žádosti o vrácení daně správci daně místně příslušnému podle jejího trvalého pobytu. Osobě se zdravotním postižením, která má nárok na vrácení daně, se daň vrátí do 30 dnů ode dne následujícího po podání žádosti. Daň se vrací v částce zaokrouhlené na celé koruny.

(8) Žádost o vrácení daně musí obsahovat

a) jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo zdravotně postižené osoby,

b) rozhodnutí podle odstavce 2,

c) daňový doklad podle § 26 nebo doklad o prodeji osobního automobilu, který byl vystaven plátcem.

(9) Na dokladu o prodeji osobního automobilu je plátcem povinen uvést

a) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, dodatek ke jménu a příjmení nebo názvu, sídlo nebo místo podnikání plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění,

b) daňové identifikační číslo plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění,

c) obchodní firmu nebo jméno a příjmení, popřípadě název, sídlo nebo místo podnikání, popřípadě místo trvalého pobytu osoby, pro kterou se zdanitelné plnění uskutečňuje,

d) rozsah a předmět zdanitelného plnění,

e) evidenční číslo dokladu,

f) datum uskutečnění zdanitelného plnění,

g) sazbu daně a základ daně,

- h) výši daně uvedenou v korunách a haléřích, popřípadě zaokrouhlenou na desítky haléřů nebo na padesátihaléře,
i) výši ceny včetně daně celkem.

Upozornění: Vzhledem k tomu, že žádost o vrácení daně musí být podána nejpozději do tří měsíců ode dne zakoupení motorového vozidla a její součástí je i rozhodnutí obecního úřadu s rozšířenou působností o přiznání příspěvku, rozhodně se nedoporučuje kupovat auto před obdržením rozhodnutí o přiznání příspěvku. Při zakoupení vozidla ještě před přiznáním příspěvku by se totiž mohlo stát, že právo na vrácení daně zanikne, neboť podmínky budou splněny až po uplynutí lhůty.

Dále při nákupu ojetého automobilu v autobazaru je vhodné informovat se předem o výši daně, protože ta nemusí činit 19 % jako u nového vozu, ale může to být jen 5 %, a to ještě ze zprostředkování prodeje, nikoli ceny vozu. V tomto případě by byla daň velmi nízká.

Správní poplatky

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích uvádí osvobození osob se zdravotním postižením u následujících položek:

Pol. 5

Ověření podpisu nebo otisku razítka na listině nebo na jejím stejnopisu – od poplatku **30 Kč** za každý podpis nebo otisk razítka jsou osvobozeni občané se zvlášť těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P).

Pol. 12

Uzavření manželství mezi snoubenci, nemají-li trvalý pobyt na území České republiky – od poplatku **3000 Kč** jsou osvobozeny osoby těžce zdravotně postižené.

Pol. 17

Vydání stavebního povolení ke změně stavby (nástavby, přístavby nebo stavební úpravy) uvedené v písmenech a) až e) (tj. stavba pro bydlení s nejvýše 3 byty, stavba pro bydlení s více než 3 byty, stavba pro individuální rekreaci nebo stavba zemědělské účelové stavby, nepřesahuje-li zastavěná plocha 70 m², stavba garáže nejvýše se 3 stáními a stavba řadových garáží), **ke stavbě studny, čistírny odpadních vod, přípojky na veřejnou rozvodnou síť a na kanalizaci pro stavbu** uvedenou v písmenech a) až e) – od poplatku **300 Kč** je osvobozeno vydání stavebního povolení ke změně stavby pro bydlení z důvodu ztíženého užívání této stavby občanovi se zvlášť těžkým zdravotním postižením, kterému byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P), má-li ve stavbě pro bydlení místo trvalého pobytu.

Pol. 26

Zápis do registru vozidel, jde-li o motorové vozidlo s nejméně čtyřmi koly (poplatek **800 Kč**), a **vydání řidičského průkazu** (poplatek **50 Kč**) – od obou poplatků jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P).

Pol. 27

Schválení technické způsobilosti vozidla po přestavbě nebo schválení technické způsobilosti jednotlivě vyrobeného nebo dovezeného samostatného technického celku anebo za schválení užití vozidla k výcviku v autoškole (tento úkon zahrnuje i zápis do registru vozidel, vydání osvědčení o registraci vozidla a vydání výpisu technického osvědčení vozidla, jakož i zápis změny v dokladech k vozidlu) – od poplatku **1000 Kč** jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P).

Pol. 36

Vydání povolení (podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů) **ke zvláštnímu užívání dálnice, silnice a místní komunikace** na dobu platnosti 10 dní a na dobu kratší než 10 dní (poplatek **100 Kč**), 6 měsíců a na dobu kratší než 6 měsíců (poplatek **500 Kč**) a na dobu platnosti delší než 6 měsíců (poplatek **1000 Kč**) – od těchto poplatků je osvobozeno povolení ke zřízení parkovacího místa pro občany se zvláště těžkým zdravotním postižením, kterým byly přiznány mimořádné výhody II. nebo III. stupně (držitelé průkazu ZTP a ZTP/P).

Místní poplatky

Tyto poplatky upravuje zákon č. 565/1990 Sb., který pamatuje na občany se zdravotním postižením v následujících případech:

§ 2

Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, bezmocná a osoba s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob.

§ 3

Poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt nepodléhají osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu, a jejich průvodci.

§ 4

Poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby zdravotně postižené.

§ 10

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst neplatí osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP, a jejich průvodci.

Poplatek za použití dálnice a rychlostní silnice

Podle § 22 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném **znění placení poplatku nepodléhá užití dálnice, rychlostní silnice a jejich úseků** motorovým vozidlem nebo jízdní soupravou používanými **k dopravě těžce zdravotně postižených občanů**, kterým byly podle zvláštního právního předpisu přiznány výhody II. stupně, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, nebo III. stupně, pokud držitelem motorového vozidla je postižená osoba sama nebo osoba jí blízká; za stejných podmínek platí osvobození i pro motorová vozidla užívaná k přepravě nezaopatřených dětí, které jsou léčeny pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastosou, pokud rodiče nebo jim naroveň postavené osoby pobírají příspěvek na provoz motorového vozidla podle zvláštního právního předpisu.

Označení aut a výhody s ním spojené

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích se zabývá speciálním značením vozidel a osob. Označení O 1 vydá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností osobě, které byly přiznány mimořádné výhody II. stupně s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou nebo III. stupně podle zvláštního právního předpisu. Označení O 2 vydá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností vlastníku motorového vozidla, kterému byly přiznány mimořádné výhody II. stupně z důvodu postižení úplnou nebo praktickou hluchotou.

Řidiči s označením O1 v jednotlivých případech, a je-li to naléhavě nutné, **nemusí po dobu nezbytně potřebnou dodržovat zákaz stání** a zákaz stání vyplývající z dopravní značky "Zákaz stání"; přitom nesmí být ohrožena bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

Vyhláška č. 30/2001 Sb., § 15, odst. 2 a 3 potom upřesňuje, že takto označená auta **mohou vjíždět na místa se zákazovou značkou** s dodatkovými tabulkami "Mimo zásobování" nebo "Mimo dopravní obsluhu". Lze tolerovat i vjezd s dodatkovou tabulkou "Jen zásobování" nebo "Jen obsluha" pro vozidla označené znakem vozíčkáře (tzv. označení O1) s platnými doklady a všemi náležitostmi s ochranami známkami, záleží ale na výkladu toho konkrétního policisty a na jeho toleranci a výkladu krajského dopravního inspektorátu.

Dále podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, držitelé tohoto označení jsou **osvobozeni od poplatku za použití dálnice a rychlostní silnice** podle § 22, odst. 1. Občané, jimž bylo vydáno označení O1, tedy neplatí dálniční známku. Tato výhoda platí pouze, je-li v autě přepravována osoba, na základě jejíhož průkazu mimořádných výhod bylo označení O1 vydáno. Pokud osobu s postižením vezete např. do lázní, do zdravotnického zařízení a zpět se vracíte sami, nemusíte mít dálniční známku, je však dobré nechat si v příslušném zařízení vystavit potvrzení.

Majitel auta s označením O1 má také **nárok na vyhrazené parkovací místo v místě bydliště** podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, § 40. O to je třeba požádat na obci s rozšířenou působností - odboru dopravy.

K vyhrazenému místu se vztahuje více poplatků - za povolení ke zřízení, za užívání místa a za vyznačení (namalování místa). Žadatel je podle zákona č. 368/1992 Sb., o správních

poplatcích, osvobozen od poplatku za povolení ke zřízení takového místa. Poplatek za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa neplatí osoby invalidní (v praxi se jedná o držitele průkazu ZTP a ZTP/P) podle zákona č. 565/1991 Sb., o místních poplatcích. Poplatek za vyznačení místa je žadatel povinen uhradit, vlastní značení provádí odbor dopravy nebo si ho můžete dojednat u soukromé firmy. Každý rok je třeba žádat o obnovení tohoto místa.

Co se týče **výhod v EU**, mezinárodní průkaz mimořádných výhod existuje, ale naše úřady doposud nepřikročily k jeho vydávání. Náš průkaz mimořádných výhod v zahraničí neznají. S označeným autem můžete využívat výhody parkování, ale dálniční známky je třeba platit. Před cestou je dobré se informovat o podmínkách v konkrétní zemi, kterou chcete navštívit.

Právní úprava

zák. č. 361/2000 Sb., § 67

Speciální označení vozidel a osob

(1) Označení vozidla přepravujícího osobu těžce postiženou nebo těžce pohybově postiženou (dále jen "označení O 1") nebo označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou (dále jen "označení O 2") nebo označení vozidla praktického lékaře ve službě stanovené prováděcím právním předpisem smějí užívat jen osoby, které toto označení obdrží od příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo od oprávněného orgánu v zahraničí.

(2) Označení O 1 vydá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností osobě, které byly přiznány mimořádné výhody II. stupně s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou nebo III. stupně podle zvláštního právního předpisu. 24) Označení O 2 vydá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností vlastníku motorového vozidla, kterému byly přiznány mimořádné výhody II. stupně z důvodu postižení úplnou nebo praktickou hluchotou.

(3) V jednotlivých případech, a je-li to naléhavě nutné, nemusí po dobu nezbytně potřebnou řidiči s označením O 1 dodržovat zákaz stání a zákaz stání vyplývající z dopravní značky "Zákaz stání"; přitom nesmí být ohrožena bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

(4) Označení vozidla O 1 lze použít pouze v případě, řídí-li vozidlo nebo je-li ve vozidle přepravována osoba, která je držitelem označení O 1 vydaného podle odstavce 1. Přepravovaná osoba je povinna prokázat na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie, že jí byly přiznány mimořádné výhody podle zvláštního právního předpisu 24) , které jí opravňují k užívání vozidla s označením O 1.

(5) V jednotlivých případech a je-li to naléhavě nutné, mohou vozidla s označením O 1 vjíždět i tam, kde je značka "Zákaz vjezdu" omezena dodatkovými tabulkami "JEN ZÁSBOVÁNÍ", "MIMO ZÁSBOVÁNÍ", "JEN DOPRAVNÍ OBSLUHA" a "MIMO DOPRAVNÍ OBSLUHY".

(6) V jednotlivých případech a je-li to naléhavě nutné, mohou vozidla s označením O 1 vjíždět i do oblasti označené dopravní značkou "Pěší zóna".

(7) Na vyhrazené parkoviště pro vozidlo označené znakem O 1 je vozidlům bez označení O 1 vjezd zakázán. O odstranění vozidla, které neoprávněně stojí na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené znakem O 1, rozhoduje policista nebo strážník obecní policie; vozidlo se odstraní na náklad jeho provozovatele.

(8) Silniční správní úřad může na základě žádosti osoby, které bylo vydáno označení O 1, vydat rozhodnutí o zřízení vyhrazeného parkoviště v místě bydliště podle zvláštního právního předpisu 25) . Silniční správní úřad vykonává podle zvláštního právního předpisu 1) dohled nad řádným užíváním vyhrazeného parkoviště.

(9) Osoby nevidomé a hluchoslepé používají jako speciálního zařízení hole.

(10) Prováděcí právní předpis stanoví druhy a provedení speciálních označení vozidel a osob.

1) Zákon č. 13/1997 Sb. , o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
24) § 31 vyhlášky č. 182/1991 Sb. , kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
25) § 25 zákona č. 13/1997 Sb. , ve znění zákona č. 102/2000 Sb.

zák. č. 30/2001 Sb., § 15

(2) Dodatková tabulka č. E 12 s nápisem "JEN ZÁSOBOVÁNÍ" omezuje platnost značky, pod kterou je umístěna, na vozidla zajišťující zásobování nebo lékařské, opravárenské, údržbářské, komunální a podobné služby pro oblast za značkou a na vozidla s označením č. O 1; pro tato vozidla neplatí značka, pod kterou je umístěna dodatková tabulka s nápisem "MIMO ZÁSOBOVÁNÍ".

(3) Dodatková tabulka č. E 12 s nápisem "JEN DOPRAVNÍ OBSLUHA" omezuje platnost značky, pod kterou je umístěna, na vozidla zajišťující zásobování nebo lékařské, opravárenské, údržbářské, komunální a podobné služby pro oblast za značkou, na vozidla s označením č. O 1, vozidla taxislužby a na vozidla, jejichž řidiči, popřípadě provozovatelé mají v místech za značkou bydliště, sídlo nebo garáž; pro tato vozidla neplatí značka, pod kterou je umístěna dodatková tabulka s nápisem "MIMO DOPRAVNÍ OBSLUHY".

zák. č. 13/1997 Sb., § 22

(1) Placení poplatku nepodléhá užití dálnice, rychlostní silnice a jejich úseků podle § 20 odst. 1 motorovým vozidlem nebo jízdní soupravou...

.....

e) používanými k dopravě těžce zdravotně postižených občanů, kterým byly podle zvláštního právního předpisu 11b) přiznány výhody II. stupně, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, nebo III. stupně, pokud držitelem motorového vozidla je postižená osoba sama nebo osoba jí blízká; za stejných podmínek platí osvobození i pro motorová vozidla užívaná k přepravě nezaopatřených dětí, které jsou léčeny pro onemocnění zhoubným nádorem nebo hemoblastosou, pokud rodiče nebo jim naroveň postavené osoby pobírají příspěvek na provoz motorového vozidla podle zvláštního právního předpisu, 11b).....

Rozhlasové a televizní poplatky

Od rozhlasového a televizního poplatku jsou podle § 4 zákona č. 348/2005 Sb. jsou osvobozeny osoby s úplnou nebo praktickou slepotou obou očí a osoby s oboustrannou úplnou nebo praktickou hluchotou, pokud jsou osaměle žijící; osvobozeny jsou tyto osoby rovněž v případě, kdy žijí společně v jedné domácnosti. Dále je od poplatku osvobozena fyzická osoba,

a) jde-li o jednotlivce, jehož čistý příjem za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 1,4násobek životního minima,

b) žije-li v téže domácnosti s dalšími osobami a součet jejího čistého příjmu a čistých příjmů těchto osob za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 1,4násobek životního minima osob žijících v této domácnosti.

Telekomunikace

Dne 1. května 2005 nabyl účinnosti zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, který nahradil dříve platný zákon o telekomunikacích, na jehož základě byly držitelům průkazu ZTP či ZTP/P a osobám bezmocným poskytovány slevy. Nový zákon takováto ustanovení již neobsahuje.

Avšak § 38 odst. 3 ukládá podnikateli, který poskytuje připojení v pevném místě k veřejné telefonní síti nebo přístup v pevném místě k veřejně dostupné telefonní službě, povinnost umožnit osobám s nízkými příjmy, se zvláštními sociálními potřebami a zdravotně postiženým osobám podle § 43 odst. 4 výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za normálních obchodních podmínek. Cílem je dosáhnout toho, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby a veřejně dostupnou telefonní službu.

Zákon obsahuje též v § 43 též **zvláštní opatření pro zdravotně postižené osoby:**

(1) Poskytovatel univerzální služby, jemuž byla uložena povinnost podle § 38 odst. 2 písm. f), je povinen poskytovat zdravotně postiženým osobám přístup k veřejně dostupné telefonní službě rovnocenný s přístupem, který využívají ostatní koncoví uživatelé, včetně přístupu k číslům tísňového volání, k telefonním seznamům, k informační službě o telefonních číslech účastníků a možnost výběru operátora nebo podnikatele poskytujícího veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

(2) Poskytovatel univerzální služby podle odstavce 1 je povinen zdravotně postiženým osobám zejména

a) pronajmout nebo prodat, požádají-li o to, jedno speciálně vybavené telekomunikační koncové zařízení přiměřené jejich zdravotnímu postižení za cenu standardního telekomunikačního koncového zařízení,

b) zabezpečovat bezbariérový přístup k vybraným veřejným telefonním automatům, jejich dostupnost a zvláštní vybavení.

(3) Charakteristiky funkcí speciálně vybavených telekomunikačních koncových zařízení, která jsou uvedena v odstavci 2, pro různé druhy zdravotního postižení stanoví prováděcí právní předpis.

(4) Zdravotně postiženými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí

a) držitel průkazu ZTP z důvodu úplné nebo praktické hluchoty,

- b) držitel průkazu ZTP/P,
- c) osoba uznaná lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení za bezmocnou nebo, jde-li o nezletilou osobu, účastník, který o ni osobně pečuje, nebo
- d) účastník, který vychovává nebo který osobně pečuje o nezletilou osobu, která mu byla svěřena do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu a která je držitelem průkazu podle písmene a) nebo b).

Vyhláškou č. 161/2005 Sb. byly stanoveny následující charakteristiky funkcí speciálně vybavených telekomunikačních koncových zařízení pro různé druhy zdravotního postižení.

(1) Speciálně vybavená telekomunikační koncová zařízení jsou telekomunikační koncová zařízení

- a) umožňující zesílení a regulaci zesílení přijímaného hlasového signálu a zesílení vyzváněcího signálu pro potřeby sluchově postižených osob,
- b) se zvětšenou klávesnicí nebo klávesnicí se speciálními znaky nebo vybavené hlasovým výstupem pro potřeby zrakově postižených osob,
- c) umožňující převod přijímaného hlasového signálu na mechanické vibrace nebo jiný účinný technický systém pro potřeby sluchově postižených osob,
- d) převádějící vyzváněcí signál na světelnou signalizaci, s možností identifikace a archivace čísla příchozího volání, vybavená SMS klávesnicí a displejem pro potřeby sluchově postižených osob,
- e) umožňující hlasitou komunikaci a jednoduché ovládání pro potřeby tělesně postižených osob, nebo
- f) umožňující bezšňůrové připojení ke koncovému bodu veřejné pevné komunikační sítě pro potřeby osob s omezenou pohyblivostí.

(2) Za speciálně vybavené telekomunikační koncové zařízení se považuje i standardní telekomunikační koncové zařízení vybavené účelovým doplňkovým zařízením, pokud jako celek splňuje jednu nebo více charakteristik uvedených v odstavci 1.

Jak konkrétně se tyto předpisy projeví v praxi? Odpověď na to dává sdělení na webu společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s., jak se nyní jmenuje bývalý Český Telecom.

Je umístěno na adrese

http://www.telecom.cz/web/cz/domacnosti/volani_z_domova/vase_pevna_linka/sluzby_pro_postizene_1.html

Služby pro zdravotně postižené osoby

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s., je jako poskytovatel univerzální služby povinna poskytovat v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, cenové slevy pro vymezený okruh osob se zdravotním postižením.

Slevy jsou poskytovány pro:

1. Osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP z důvodu úplné nebo praktické hluchoty. Průkaz ZTP (Zvlášť Těžké Postižení) je vydán konkrétní osobě na základě Rozhodnutí místně příslušného orgánu státní správy sociálního zabezpečení. Nedílnou součástí Rozhodnutí je kromě stupně zdravotního postižení (v případě ZTP se jedná o II. stupeň) uvedena i konkretizace postižení odůvodňující poskytování výhod, v našem případě praktická nebo úplná hluchota.
2. Osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP/P.

Postup pro vydání průkazu ZTP/P (Zvlášť Těžké Postižení/Průvodce) je stejný jako v případě průkazu ZTP, tj. na základě Rozhodnutí. Z hlediska poskytnutí slevy není důležitý, jako v předchozím případě, důvod vydání (konkretizace postižení), neboť nárok na slevu má každá osoba, která je držitelem předmětného průkazu na základě vydaného Rozhodnutí.

3. Osoby, které jsou uznány lékařem příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení bezmocnými.

Jednoznačná identifikace osoby uplatňující nárok na slevu z důvodu bezmocnosti je rovněž prostřednictvím Rozhodnutí o zvýšení důchodu na základě bezmocnosti. Osoba, která je uznána bezmocnou, může být současně držitelem průkazu ZTP, nebo ZTP/P, není to však podmínka.

Osoby uvedené v předchozí části mají nárok na:

1. **slevu při zřízení, resp. přeložení základní telefonní přípojky.** Uvedeným osobám je účtována cena za zřízení, resp. přeložení pouze ve výši 499,- Kč bez DPH (593,81 Kč včetně DPH).

2. **neúčtování ceny za používání telefonní stanice - měsíčního paušálu.**

3. **nájem speciálně vybaveného koncového telefonního zařízení za cenu standardního koncového telefonního zařízení** – telefonní přístroj, který svými vlastnostmi odpovídá druhu zdravotního postižení (podle vyhlášky č. 92/2000 Sb., kterou se vydává seznam speciálně vybavených koncových zařízení s ohledem na druh postižení).

Zájemce o přiznání uvedených, případně jen některé z uvedených slev, předloží společnosti Telefónica O2 Czech Republic Žádost, kterou doloží níže uvedenými doklady prokazujícími nárok na slevu. Sleva z ceny za zřízení, resp. přeložení základní telefonní přípojky se poskytne pouze v případě dodání Žádosti spolu s požadavkem na zřízení nebo přeložení přípojky. Žádost je možné podat **osobně v prodejnách TELEPOINT** nebo písemně na adrese

Telefónica O2 Czech Republic, a.s.
CC-Administrace požadavků
J. Babáka 11/2733
612 00 Brno

Oprávněnost k využívání slev se prokazuje:

- průkazem ZTP/P nebo rozhodnutím příslušného orgánu státní správy sociálního zabezpečení prokazujícím, že zjištěné zdravotní postižení zakládá důvod k vydání průkazu ZTP/P

- rozhodnutím příslušného orgánu státní správy sociálního zabezpečení, ve kterém je uvedeno, že zjištěné zdravotní postižení odpovídá postižení uvedenému v odst. 2, písm. i) přílohy č. 2 k vyhl. č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

- v případě osoby uznané lékařem příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení bezmocnou, rozhodnutím tohoto orgánu o zvýšení důchodu na základě bezmocnosti

- a dále pak v případě osob, které nedovršily věk 18 let anebo byly rozhodnutím soudu zbaveny způsobilosti k právním úkonům (případně jim byla omezena způsobilost k právním úkonům)

- prohlášením zákonného zástupce

- rozhodnutím soudu ve věci zbavení (omezení) způsobilosti k právním úkonům a ve věci zákonného zastoupení

- u rodiče rodným listem zdravotně postižené osoby (případně zápisem dítěte v občanském průkazu rodiče)
- v případě nájmu speciálně vybaveného telefonního přístroje i vymezením konkrétního vhodného typu telefonního přístroje (obsaženo v žádosti)

V případě písemného podání Žádosti je nutné předkládat úředně ověřené kopie dokladů, včetně podpisu na Prohlášení zákonného zástupce.

Zájemce o přiznání slevy se může nechat při vyřizování Žádosti zastoupit udělením Plné moci jiné osobě.

Speciální telekomunikační zařízení pro osoby s tělesným postižením

Možnost speciálních koncových telekomunikační zařízení pro osoby s tělesným postižením:

- **osoby s motorickou vadou horních končetin.**

Jedná se o osoby s poruchou přesného ovládní horních končetin, které mají problém ovládat běžnou klávesnici. Vyhovuje jim proto koncové zařízení s velkými a vzájemně vzdálenými tlačítky. Před sjednáním nájmu doporučujeme toto koncové zařízení předem s účastníkem odzkoušet.

- **osoby s těžkým pohybovým postižením.**

Jedná se zejména o "vozičkáře". Vzhledem k omezenému pohybu a rychlosti jim vyhovuje bezdrátový telefon s dosahem po bytě.

- **osoby bezmocné.**

Jedná se o osoby se zcela ochrnutými nebo amputovanými oběma horními končetinami. Vyhovuje jim proto koncové zařízení ovládané hlasem. Před určením vhodného typu koncového zařízení a jednáním nájmu doporučujeme toto koncové zařízení předem s účastníkem odzkoušet.

Koncová zařízení budou montována přímo v **domácnostech**. Uživatel by si tak mohl vybrat **nejvhodnější přístroj**. Přístroje budou dávány do nájmu na základě **písemné smlouvy**. V případě, že mu bude technik vnucovat pro něj **nevhodný přístroj**, má uživatel právo takovéto zařízení **odmítnout, tzn. nepodepsat smlouvu o nájmu**.

Přehled koncových zařízení pro zdravotně postižené je zveřejněn na webu Telefónicy O2 Czech Republic na poměrně dobře utajené adrese

http://www.cz.o2.com/fixed/cz/domacnosti/moderni_zarizeni_k_pevne_lince/koncova_zarizeni_pro_postizene_osoby.html

Zařízení jsou rozdělena do pěti skupin podle druhu zdravotního postižení uživatelů.

Sleva na telefon

Od 1. ledna 2007 mají zdravotně postižení a sociálně slabí občané nárok na slevu 200 Kč za provoz telefonu. Jde o tyto skupiny občanů:

- držitelé průkazů ZTP/P,
- držitelé průkazů ZTP z důvodu praktické nebo úplné hluchoty,
- osoby pobírající příspěvek na péči,
- osoby s nízkými příjmy a se zvláštními sociálními potřebami, tzn. osoby, které nepřetržitě alespoň šest měsíců byly a stále jsou příjemci dávky sociální péče.

Operátoři nabízejí svým zákazníkům, spadajícím do těchto skupin, speciální tarify. Příspěvek je možné využít na pevnou i mobilní linku. Pokud je žadatel o zvýhodněný tarif nezletilý, má na zřízení zvýhodněného tarifu nárok osoba, která je jeho zákonným zástupcem.

Zkontaktujte v první řadě svého operátora, jeho pracovníci vám řeknou, zda od vás potřebují vyplnit žádost o slevu, zda potřebují doklad od sociálního odboru či kopii průkazu mimořádných výhod a seznámí vás se svojí nabídkou.

Sociální odbor příspěvek nevyplácí, dostanete jej od operátora prostřednictvím slevy, sociální odbor hraje pouze tu roli, že vám případně vydá potřebné potvrzení.

V případě Telefónicy O2 Czech Republic dostávají zdravotně postižení speciální slevu, která činí 285,60 Kč na mobilní služby a 403,41 Kč na služby pevné sítě. Podrobnosti jsou na

http://www.cz.o2.com/fixed/cz/domacnosti/volani_z_domova/vase_pevna_linka/sluzby_pro_postizene_1.html

Zvýhodněný tarif společnosti Vodafone pro zákazníky se zdravotním postižením je popsán na <http://www.vodafone.cz/consumer/tariff/advantaged/tarif.htm>.

Obchodní podmínky pro poskytování tohoto příspěvku od společnosti T-mobile jsou na http://t-mobile.cz/FileStorage/OP_prispevek_280107.pdf.

Slevy zemního plynu

Od 1. dubna 2007 vstoupil v platnost ve všech plynárenských společnostech skupiny RWE produkt Výhody pro držitele průkazu ZTP/P. Umožňuje získat slevu z odebraného zemního plynu ve výši 20 Kč/MWh.

Sleva je určena výhradně držitelům průkazu ZTP/P, smlouva o odběru zemního plynu musí být uzavřena na jméno žadatele, žadatel může být zákonným zástupcem nezletilého držitele průkazu ZTP/P, typizovanou žádost potvrzenou příslušným sociálním odborem MěÚ je třeba doložit v Zákaznické kanceláři, nebo zde předložit platný průkaz ZTP/P.

Sleva je uplatnitelná ke dni přijetí žádosti a nelze ji získat zpětně. Veškeré aktuální informace o nabídce naleznete na internetových stránkách jednotlivých plynárenských společností skupiny RWE:

Podrobnosti i s odkazy na webové stránky jednotlivých plynárenských společností přináší portál Helpnet (<http://www.helpnet.cz/aktualne/1927-3>).